

Deontologische code voor mandatarissen

Datum besluit

Dit reglement werd goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn op 7 mei 2025 en gewijzigd op 2 september 2026.

Inhoud

1	Definities en toepassingsgebied	4
2	Algemene plichten, uitgangspunten en doelstellingen	4
3	Specifieke bepalingen	5
3.1	De lokale mandataris als informatiebemiddelaar	5
3.2	De lokale mandataris als vertrouwenspersoon.....	5
3.3	De lokale mandataris als administratief begeleider	5
4	Tussenkomen	6
4.1	Bespoedigingstussenkomen	6
4.2	Begunstigingstussenkomen	6
5	Onrechtmatige en onwettige voordelen.....	7
6	Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon.....	7
7	Bekendmaking van de dienstverlening.....	8
8	Belangenvermenging en de schijn ervan.....	8
9	Corruptie en de schijn ervan	9
9.1	Het aannemen van geschenken, diensten of andere voordelen.....	9
9.2	Het aannemen van uitnodigingen (voor bijvoorbeeld diners of recepties)	9
9.3	Het accepteren van reizen, verblijven en werkbezoeken.....	10
10	Het gebruik van faciliteiten en middelen van het lokaal bestuur	10
11	Omgaan met informatie	10
12	Onderlinge omgang en afspraken over vergaderingen	11
13	Naleving en handhaving van de deontologische code	12
13.1.1	Samenstelling van de deontologische commissie	12
13.1.2	Bevoegdheid	13
13.1.3	Werking	14

13.2	Het voorkomen van mogelijke schendingen	15
13.3	Procedure in geval van een vermoeden van schending van de deontologische code	15
13.4	Het zich uitspreken over schendingen van de deontologische commissie	17
13.5	Evalueren van de deontologische code	17

Inleiding

De Olense mandatarissen zijn zich bewust van de belangrijke maatschappelijke rol die zij vervullen. De deontologische code geeft lokale mandatarissen een kader waarbinnen ze hun mandaat moeten uitoefenen. De samenleving stelt, terecht, hoge eisen aan mandatarissen. Als lokaal geëngageerd politicus is men kwetsbaar. De deontologische code is in de eerste plaats dan ook niet gemaakt om te bestraffen, maar om een veilige omgeving te creëren waarbinnen de lokale mandatarissen moeten werken. De code is een algemene leidraad voor lokale mandatarissen om deontologisch zorgvuldig te kunnen handelen bij de uitoefening van het mandaat. Dit handelen steunt op de volgende waarden: dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid.

Rechtstreeks contact tussen politici en de bevolking wordt als waardevol en noodzakelijk beschouwd in een moderne democratie. De veelbesproken kloof met de burger zal enkel en alleen door middel van een constructieve en op vertrouwen gebaseerde dialoog tussen de bevolking en haar verkozen vertegenwoordigers worden gedicht.

Het is daarom essentieel dat de lokale mandataris bereikbaar en aanspreekbaar is. Hij moet weten welke de vragen en problemen, de noden en behoeften zijn die leven in de lokale gemeenschap. Daartoe moet hij over de nodige instrumenten en middelen kunnen beschikken die hem in staat stellen adequaat te reageren op de vastgestelde knelpunten en wensen. Die informerende, bemiddelende, ondersteunende en begeleidende functie, die een bij uitstek sociale dimensie vertoont, met name ten bate van de meest zwakke en kwetsbare burgers in de samenleving, moet dan ook erkend en positief gewaardeerd worden.

Deze deontologische code bevestigt die erkenning en waardering, maar verbindt er tevens een coherent geheel van richtlijnen en principes aan dat de mandatarissen in acht zullen nemen bij de uitoefening van hun mandaat en bij hun dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking. Die richtlijnen zijn geenszins bedoeld om de samenspraak tussen burger en mandataris te bemoeilijken of te bezwaren, maar strekken er integendeel toe de dialoog te bevorderen door middel van deontologische afspraken en spelregels die duidelijkheid willen scheppen omtrent datgene wat de burger op legitieme wijze kan en mag verwachten van een lokale politieke mandataris.

De deontologische code vormt dus een ethisch-deontologisch referentiekader voor het optreden van de lokale mandatarissen en wil bovendien een substantiële bijdrage leveren aan de versterking van de burgerzin, en dit door het verbieden van ongeoorloofde tussenkomsten en uiteenlopende vormen van voorspraak en favoritisme. Die berokkenen grote schade aan het imago en aan de geloofwaardigheid van de politiek en van de instellingen.

Om de leesbaarheid te bevorderen, wordt in deze code gebruik gemaakt van de mannelijke vorm wanneer verwezen wordt naar personen. Waar de mannelijke vorm vermeld staat, kan deze dus steeds vervangen worden door de vrouwelijke of genderneutrale variant.

1 Definities en toepassingsgebied

Artikel 1

De deontologische code omvat het geheel van beginselen, gedragsregels, richtlijnen en principes dat de lokale mandatarissen tot leidraad dient bij de uitoefening van hun mandaat en bij dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking.

Onder lokale mandataris moet worden begrepen:

- de burgemeester en de voorzitter van het vast bureau
- de schepenen en de leden van het vast bureau
- de voorzitter van de gemeenteraad en de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn
- de gemeenteraadsleden en de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn
- de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst
- de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 2

Lokale mandatarissen die krachtens een beslissing van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn andere mandaten bekleden, zijn er in die hoedanigheid eveneens toe gehouden de bepalingen van de deontologische code na te leven. Dit geldt voor zowel de mandaten die rechtstreeks in verband staan met hun ambt als voor alle hiervan afgeleide mandaten.

Zij zullen er tevens over waken dat zij, ook buiten het kader van deze mandaten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die afbreuk doen aan de eer en de waardigheid van hun ambt.

Artikel 3

De in deze code gehanteerde begrippen “burger” en “bevolking” moeten aldus begrepen worden dat zij ook slaan op groepen, verenigingen, bedrijven, en andere organisaties of entiteiten die particuliere belangen nastreven of behartigen.

2 Algemene plichten, uitgangspunten en doelstellingen

Artikel 4

De lokale mandatarissen zullen voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten.

Het gebruik van de termen “ombudsdienst”, “klachtendienst” en andere afleidingen of samenstellingen is verboden.

Artikel 5

Bij hun optreden op en buiten het lokale bestuursniveau en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven, geven de lokale mandatarissen te allen tijde en principieel voorrang aan het algemeen boven het particulier belang. Zij zien er in het bijzonder op toe elke vorm of schijn van belangenvermenging te vermijden.

Artikel 6

Iedere vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling, doorverwijzing of begeleiding gebeurt zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook en mag geen enkele vorm van cliëntelisme inhouden.

Artikel 7

De lokale mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep wensen te doen, zonder onderscheid naar geslacht, geaardheid, huidskleur, afstamming, sociale status, nationaliteit, filosofische en/of religieuze overtuiging, ideologische of politieke voorkeur of persoonlijke gevoelens.

3 Specifieke bepalingen

3.1 De lokale mandataris als informatiebemiddelaar

Artikel 8

Het behoort tot de wezenlijke taken van de lokale mandataris informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder over de diensten die instaan voor informatieverstrekking en over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van de openbaarheid van bestuur.

Artikel 9

De lokale mandatarissen stellen informatie ter beschikking van de burger met betrekking tot de werking van de diensten die instaan voor de behandeling van klachten over het optreden of het niet-optreden van de overheid en van de Vlaamse ombudsdienst.

Artikel 10

Bepaalde informatie mag door de lokale mandatarissen niet worden verstrekt. Het betreft onder meer:

- de informatie waarop degene die er om verzoekt geen recht kan laten gelden.
- de informatie die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de openbaarheid van bestuur niet mag worden meegedeeld.
- de informatie die valt onder een door de regelgeving ingesteld beroepsgeheim.

De lokale mandataris zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt niet wordt vrijgegeven en veilig wordt bewaard.

Hij maakt hetzij in eigen voordeel, hetzij ten voordele van derden, geen gebruik van de bij de uitoefening van zijn mandaat verkregen niet openbare informatie.

Artikel 11

De lokale mandatarissen verwijzen de vragensteller, waar mogelijk, door naar de bevoegde administratieve diensten. Waar het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de bevoegde klachtendienst of de Vlaamse ombudsdienst.

3.2 De lokale mandataris als vertrouwenspersoon

Artikel 12

In het kader van hun publiek mandaat kunnen lokale mandatarissen de rol van vertrouwenspersoon vervullen. Zij nemen daarbij de nodige discretie in acht.

3.3 De lokale mandataris als administratief begeleider

Artikel 13

De lokale mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en

procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting te vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Artikel 14

Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren de lokale mandatarissen de onafhankelijkheid van de diensten en van de medewerkers, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Artikel 15

De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt uitsluitend op naam van de burger gesteld. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de begeleidende en ondersteunende rol van de lokale mandataris.

4 Tussenkomsten

4.1 Bespoedigingstussenkomsten

Artikel 16

Bespoedigingstussenkomsten zijn tussenkomsten waarbij lokale mandatarissen een administratieve procedure proberen te bespoedigen in gevallen of in dossiers die zonder die tussenkomst een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, maar dan na verloop van een langere verwerkings- of behandelingstermijn.

Dergelijke tussenkomsten, die een ongelijke behandeling van de betrokken burgers inhouden, zijn verboden.

Artikel 17

Worden niet beschouwd als bespoedigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:

- vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier
- het vestigen van de aandacht op of het meedelen, aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen
- vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving
- vragen met betrekking tot de aan een genomen beslissing ten grondslag liggende elementen en motieven

4.2 Begunstigingstussenkomsten

Artikel 18

Begunstigingstussenkomsten zijn tussenkomsten waarbij de lokale mandataris zijn voorspraak aanwendt om de afloop of het resultaat van een zaak of van een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin.

Dergelijke tussenkomsten zijn verboden.

Artikel 19

Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie, zijn verboden.

Lokale mandatarissen die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen betrokkene mee dat de aanstelling, de benoeming of de bevordering gebeurt op

basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende naar de bevoegde dienst of instantie.

Artikel 20

Lokale mandatarissen mogen occasioneel en op eigen initiatief personen aanbevelen bij werkgevers in de privésector. Ze mogen geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers.

Artikel 21

Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:

- het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen omtrent de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen
- het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorig lid bedoelde procedures, examens en tests, zonder zich in het verloop ervan te mengen of erin te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of van de beoordeling
- het informeren van belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en in de overheidssector

Artikel 22

De burgemeester en het college van burgemeester en schepenen nemen de nodige maatregelen opdat de dossierbehandelende ambtenaren alle tussenkomsten die niet behoren tot de normale hiërarchische lijn opnemen in het desbetreffende administratieve dossier.

De behandelende ambtenaar deelt de interveniënt mee dat de tussenkomst bij het dossier zal worden gevoegd.

Artikel 23

Worden niet beschouwd als tussenkomsten die in het administratief dossier dienen te worden opgenomen:

- louter informatieve vragen van algemene of technische aard
- vragen en/of tussenkomsten van uitvoerende mandatarissen in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties ten aanzien van de behandelende ambtenaar of dienst

5 Onrechtmatige en onwettige voordelen

Artikel 24

Iedere bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij een burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een lokale mandataris een resultaat pogt te bereiken dat onrechtmatig of onwettig is, is verboden.

Artikel 25

Tussenkomsten van lokale mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de lokale overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

6 Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon

Artikel 26

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide zijn gekomen, zijn verboden.

Wanneer de burger daar niet om heeft gevraagd, zal de lokale mandataris hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Antwoorden worden altijd officieel gegeven vanuit de administratie.

Artikel 27

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij de lokale mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de betrokken burger daarom heeft gevraagd, zijn verboden.

7 Bekendmaking van de dienstverlening

Artikel 28

Het is de lokale mandatarissen verboden publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Ze kunnen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Die informatieverstrekking wordt beperkt tot het eventueel bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van de lokale mandataris, spreekuren, telefoon- en faxnummer en e-mailadres. Eventueel kan een foto van bescheiden afmetingen worden gepubliceerd.

Het eerste lid is niet van toepassing op bladen van politieke partijen of op eigen politieke publicaties.

Artikel 29

De lokale mandatarissen maken in hun verkiezingspropaganda en –mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van diensten die zij desgevallend voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

8 Belangenvermenging en de schijn ervan

Artikel 30

Een lokale mandataris mag zijn invloed en stem niet gebruiken voor het eigen persoonlijk belang. Dat mag ook niet voor het persoonlijk belang van een ander persoon of het belang van een organisatie bij wie hij een directe of indirecte betrokkenheid heeft.

Artikel 31

Een lokale mandataris zorgt dat bij contacten met de burger nooit de schijn gewekt wordt dat particuliere belangen begunstigd (kunnen) worden.

Artikel 32

§1. Een lokale mandataris gaat actief en uit zichzelf alle vormen van belangenvermenging, en zelfs de schijn daarvan, tegen.

§2. Een lokale mandataris neemt geen deel aan de bespreking en de stemming wanneer er sprake is van een beslissing waarbij belangenvermenging speelt.

§3. Een lokale mandataris beseft dat mogelijke belangenvermenging niet beperkt is tot de bespreking en stemming. Daarom zorgt een lokale mandataris dat er ook geen enkele beïnvloeding is tijdens de andere fases van het besluitvormingsproces.

§4. Een lokale mandataris mag geen met het ambt onverenigbare functies vervullen, zoals onder andere vermeld in artikel 10 van het decreet over het lokaal bestuur.

§5. Een lokale mandataris mag de in artikel 27, §2 van het decreet over het lokaal bestuur genoemde overeenkomsten en handelingen niet aangaan.

9 Corruptie en de schijn ervan

Artikel 33

Een lokale mandataris mag zijn invloed en stem niet laten kopen of beïnvloeden door geld, goederen, diensten en of andere gunsten die hem beloofd werden.

Artikel 34

Een lokale mandataris moet actief en uit zichzelf de schijn van corruptie tegengaan.

9.1 Het aannemen van geschenken, diensten of andere voordelen

Artikel 35

Een lokale mandataris neemt geen (persoonlijke) geschenken, diensten of andere voordelen aan die hem door zijn functie worden aangeboden. Eventueel uitgezonderd zijn de incidentele, kleine attenties (zoals een bloemetje of een fles wijn) waarbij de schijn van corruptie en beïnvloeding minimaal is én waarbij minstens aan één van de onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- Het weigeren of teruggeven van het geschenk zou de gever ernstig kwetsen of bijzonder in verlegenheid brengen.
- De overhandiging van het geschenk vindt in het openbaar plaats.
- Het terugbezorgen van het geschenk is praktisch onwerkbaar.
- Het gaat om een prijs die door de lokale mandataris gewonnen wordt bij een tombola of een activiteit.

Artikel 36

Als geschenken (al dan niet volgens de regels in artikel 35 van deze code) in het bezit komen van een lokale mandataris, wordt dit door de lokale mandataris gemeld aan de algemeen directeur. Een lokale mandataris gebruikt die persoonlijke geschenken, voordelen of diensten die voor zijn raadswerk aangenomen mogen worden nooit voor privédoeleinden.

Afhankelijk van de aard van het geschenk en de omstandigheden waarin het gegeven werd, wordt het ofwel alsnog terugbezorgd, ofwel eigendom van de gemeente. De algemeen directeur registreert deze giften en geeft ze in alle transparantie een gemeentelijke bestemming. Buitensporige geschenken worden alsnog teruggestuurd.

Artikel 37

De gemeenteraad kan in concrete gevallen afwijken van de regels die gelden over het aannemen van geschenken. Dit kan enkel in volledige openbaarheid.

9.2 Het aannemen van uitnodigingen (voor bijvoorbeeld diners of recepties)

Artikel 38

Een lokale mandataris accepteert uitnodigingen (lunches, diners, recepties en andere) die door anderen betaald of gefinancierd worden enkel wanneer aan alle onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- De uitnodiging behoort tot de uitoefening van het raadswerk.

- De aanwezigheid kan worden beschouwd als functioneel (protocolaire taken, formele vertegenwoordiging van de gemeente)
- De schijn van corruptie of beïnvloeding is minimaal.

Artikel 39

Uitnodigingen die bestemd zijn voor de hele gemeenteraad, worden door de gemeenteraad beoordeeld. Het is de raad als geheel die de uitnodiging accepteert dan wel afwijst.

9.3 Het accepteren van reizen, verblijven en werkbezoeken

Artikel 40

Een lokale mandataris accepteert werkbezoeken, waarbij reis- en verblijfskosten door anderen betaald worden alleen bij hoge uitzondering. Een dergelijke invitatie dient altijd besproken te worden op de gemeenteraad. De invitatie kan alleen geaccepteerd worden wanneer het bezoek aantoonbaar van belang is voor de gemeente en de schijn van corruptie of beïnvloeding minimaal is. Van een dergelijk werkbezoek wordt altijd (schriftelijk) verslag gedaan aan de raad.

Artikel 41

Volgende richtlijnen gelden bij bedrijfsbezoeken, op uitnodiging van de betrokken bedrijven, en dit met het oog op mogelijke overeenkomsten met het gemeentebestuur, inzake werken, leveringen en diensten:

- Lokale mandatarissen brengen bezoeken aan bedrijven of realisaties vanuit de specifieke bevoegdheid van een uitvoerend ambt in het college van burgemeester en schepenen of in een gemeentelijk organisme.
- Het bezoek dient voorafgaandelijk goedgekeurd te worden door het college van burgemeester en schepenen.
- Het is de lokale mandatarissen verboden dure geschenken, dure reizen en dergelijke te aanvaarden. Giften en geschenken van geringe of symbolische waarde mogen aanvaard worden

10 Het gebruik van faciliteiten en middelen van het lokaal bestuur

Artikel 42

Een lokale mandataris houdt zich aan de regels over onkostenvergoedingen zoals vastgesteld in het huishoudelijk reglement.

11 Omgaan met informatie

Artikel 43

De gemeenteraad werkt onder het principe van principiële openbaarheid. Zij ziet erop toe dat het college van burgemeester en schepenen alle relevante informatie aangaande dossiers, stukken en akten openbaar toegankelijk maakt.

Artikel 44

Een lokale mandataris communiceert eerlijk over de redenen en motieven op basis waarvan hij individueel gestemd heeft. Daarnaast communiceert een lokale mandataris eerlijk over de reden en motieven op basis waarvan de raad als geheel de beslissing genomen heeft.

Artikel 45

§1. De lokale mandataris bewaakt het geheime karakter en de vertrouwelijkheid van informatie.

§2. Een lokale mandataris is gebonden aan het beroepsgeheim wanneer hij door de functie van lokale mandataris kennis krijgt van geheimen die door personen aan de gemeente zijn toevertrouwd. De bekendmaking van deze geheimen is verboden, behalve wanneer de wet de openbaring oplegt of mogelijk maakt.

§3. Naast het strenge beroepsgeheim geldt eveneens een geheimhoudingsplicht voor lokale mandatarissen. Deze plicht beschermt wat besproken wordt tijdens een besloten vergadering (feiten, meningen, overwegingen, ...).

Artikel 46

Een lokale mandataris heeft een algemene discretieplicht. Hij gaat op discrete en voorzichtige wijze om met de informatie die hem toekomt in de uitoefening van zijn functie. Dit houdt onder andere in dat de mandataris:

- over nog niet openbare informatie niet communiceert.
- de feiten en de omstandigheden ten aanzien van derden in de juiste context plaatst.

Artikel 47

Een lokale mandataris gebruikt de informatie die hij kreeg door de uitoefening van zijn functie enkel voor zijn raadswerk en niet voor zijn eigen belang of voor het persoonlijk en zakelijk belang van derden.

Artikel 48

Een lokale mandataris maakt brieven niet openbaar en stuurt e-mails niet door wanneer het niet zeker is dat de afzender daarmee zou instemmen. Bij twijfel over de bedoeling van de afzender wordt de expliciete toestemming gevraagd.

Artikel 49

Voor de eenduidigheid en transparantie over informatieaanvraag, -ontvangst en deling spreken de lokale mandatarissen af dat:

- communicatie die verband houdt met de concrete afhandeling van dossiers, steeds via hun officieel e-mailadres verloopt.
- de beroepen op het inzagerecht door een mandataris steeds worden vermeld in een apart register, zodat het voor alle mandatarissen helder is welke informatie is gevraagd en is verleend.

12 Onderlinge omgang en afspraken over vergaderingen

Artikel 50

§1. Raadsleden gaan respectvol om met elkaar, de voorzitter van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn, de leden van het college van burgemeester en schepenen, de algemeen directeur en andere personeelsleden van de gemeente, evenals met de burgers, en dit zowel verbaal, non-verbaal als schriftelijk, inclusief de elektronische communicatie en de sociale media.

§2. Raadsleden richten zich tot elkaar, de voorzitter van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn, de leden van het college van burgemeester en schepenen, de algemeen directeur en de andere medewerkers op een correcte wijze en dit zowel verbaal, non-verbaal als schriftelijk, inclusief de elektronische communicatie en de sociale media.

Artikel 51

Lokale mandatarissen houden zich tijdens vergaderingen van de politieke organen aan het huishoudelijk reglement en volgen de aanwijzingen van de voorzitter hierover op.

Artikel 52

Lokale mandatarissen zaaien geen twijfel over elkaars integriteit. Zij erkennen en bevestigen elkaar actief in hun streven naar het dienen van het algemeen belang vanuit hun ambt, rol en politieke kleur.

Artikel 53

Lokale mandatarissen onthouden zich in het openbaar, dus ook in openbare raads- en commissievergaderingen, van negatieve uitlatingen over individuele medewerkers.

Artikel 54

Bij onenigheid in de onderlinge omgang of de gang van zaken tijdens of buiten vergaderingen gaan mandatarissen, mogelijk onder begeleiding, in eerste instantie het gesprek aan met elkaar.

13 Naleving en handhaving van de deontologische code

Artikel 55

De lokale mandatarissen verbinden zich ertoe deze deontologische code na te leven.

Artikel 56

De gemeenteraad richt een deontologische commissie op en ziet erop toe dat de fracties en de individuele lokale mandatarissen volgens de deontologische code handelen.

Het doel van de deontologische commissie is het bevorderen van het zelfcorrigerend vermogen van het lokaal bestuur.

13.1.1 Samenstelling van de deontologische commissie

Artikel 57

§1. De deontologische commissie is samengesteld volgens het systeem D'Hondt, aangevuld met de voorzitter van de gemeenteraad die toegevoegd wordt als voorzitter van de deontologische commissie. Indien op basis van het systeem D'Hondt bepaalde fracties geen vertegenwoordiging hebben in de deontologische commissie, dan krijgen deze fracties alsnog één zetel in de commissie zodat alle fracties vertegenwoordigd zijn. Onafhankelijke raadsleden vormen geen fractie en zijn niet vertegenwoordigd in de deontologische commissie.

§2. De leden van de deontologische commissie zijn lokale mandatarissen uit het eigen lokaal bestuur. Alleen in het geval van een eenmansfractie kan deze fractie overgaan tot het selecteren van een mandataris van een andere fractie dan wel een niet-raadslid.

§3. Elke fractie wijst de mandaten in de commissie aan door middel van een voordracht gericht aan de voorzitter van de gemeenteraad. In deze voordrachten kunnen ook één of meer plaatsvervangers aangeduid worden die in opgesomde volgorde het commissielid vervangen bij afwezigheid of wanneer die betrokken partij is. Een plaatsvervanger is een raadslid voorgedragen door dezelfde fractie, tenzij de fractie maar één lid telt. In dat geval kan ook een raadslid van een andere fractie voorgesteld worden of een niet-raadslid. De voordrachtaktes dienen door de gemeenteraad te worden goedgekeurd.

§4. De voorzitter van de gemeenteraad is tegelijkertijd de voorzitter van de deontologische commissie en wordt van rechtswege toegevoegd als lid van de deontologische commissie.

§5. De algemeen directeur is van rechtswege de secretaris van de deontologische commissie en heeft geen stemrecht. Hij voert onder mandaat van de commissie de ontvankelijkheidstoets en het vooronderzoek uit, mogelijk ondersteund door interne en/of externe specialisten. De algemeen directeur kan die taak delegeren aan een personeelslid van de gemeente of aan een externe deskundige.

§6. De gemeenteraad dient de samenstelling van de deontologische commissie voor een bestuursperiode goed te keuren.

Een fractie kan tijdens de bestuursperiode steeds beslissen een nieuwe vertegenwoordiger, nieuwe plaatsvervanger en/of een andere rangschikking voor hun fractie te vragen door middel van een voordracht bij de voorzitter van de gemeenteraad. De gemeenteraad beslist of hierop wordt ingegaan of niet.

Artikel 58

§1. Indien de voorzitter of een lid van de deontologische commissie zich in een van de volgende situaties bevinden, dient te worden overgegaan tot vervanging:

- de voorzitter of het lid van de deontologische commissie is verhinderd.
- de voorzitter of het lid van de deontologische commissie is tijdelijk afwezig.
- de voorzitter of het lid van de deontologische commissie is ontslagen als, vervallen verklaard van of heeft afstand gedaan van het mandaat als gemeenteraadslid.
- de voorzitter of het lid van de deontologische commissie de vermeende schender is van de deontologische code.
- de voorzitter of het lid van de deontologische commissie diegene is die melding gedaan heeft van een vermeende schending van de deontologische code door een mandataris.

§2. In het geval een lid van de deontologische commissie zich bevindt in een van de situaties, zoals vermeld in §1, wordt deze vervangen door zijn of haar plaatsvervanger in de volgorde zoals vermeld in de rangschikking in de voordracht.

In het geval de voorzitter zich bevindt in een van de situaties, zoals vermeld in §1, wordt deze vervangen overeenkomstig artikel 7, §5, derde lid van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

Artikel 59

Wanneer de algemeen directeur zelf betrokken is bij een melding, dan wel om legitieme redeneren geen rol kan spelen in de procedure, zal deze worden vervangen door het daartoe aangewezen personeelslid of een externe deskundige. Het vooronderzoek kan indien noodzakelijk extern worden gevoerd.

13.1.2 Bevoegdheid

Artikel 60

§1. De deontologische commissie kan tijdens een bestuursperiode adviezen en aanbevelingen aan de raad geven over de inhoud van deze code met het oog op het bijsturen ervan of op de toepassing van de code op een voorliggend vraagstuk.

§2. De deontologische commissie kan tijdens een bestuursperiode een gemotiveerd advies aan de raad over het vermoeden van een schending van deze code door personen die door deze code gevat worden, zoals voorzien in de procedure van artikel 66 en verder van deze code.

De deontologische commissie is bevoegd voor meldingen of vermoedens van deontologische inbreuken zowel uit het verleden als in de toekomst.

§3. De deontologische commissie kan een jaarlijks verslag opmaken ter voorbereiding op de evaluatie van de deontologische code door de gemeenteraad (zie artikel 73 van deze code).

§4. De deontologische commissie kan initiatieven en opleidingen ter sensibilisering op thema's rondom integriteit, deontologie en de deontologische code ontplooien.

§5. De deontologische commissie kan de voorgeschreven stappen in het proces zelf uitvoeren, dan wel mandateren, van melding tot en met afronding van een melding van een vermoeden van schending van de code.

13.1.3 Werking

Artikel 61

§1. De commissie vergadert minstens één keer per jaar.

§2. De voorzitter van de deontologische commissie roept de deontologische commissie bijeen en stelt de agenda van de vergadering op.

§3. De deontologische commissie wordt in ieder geval bijeengeroepen wanneer dat nodig is conform artikel 69 van deze code. De voorzitter is daarenboven gehouden de commissie bijeen te roepen op aanvraag van minstens een derde van haar leden.

§4. De oproeping vermeldt in elk geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en worden tenminste 8 dagen voor de vergadering aan de leden bezorgd.

In geval van hoogdringendheid, te beoordelen door de voorzitter, wordt de bijeenroeping tenminste 3 dagen voor de vergadering bezorgd. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt wordt het dossier dat erop betrekking heeft, ter beschikking van de leden van de commissie vanaf de verzending van de agenda.

§5. De bezorging van de oproeping, de agenda en het dossier gebeurt op digitale wijze.

§6. De vergaderingen van de deontologische commissie zijn niet openbaar.

Artikel 62

De leden van de commissie werken volgens volgende principes:

- de handhaving is onpartijdig
- men is terughoudend met publiciteit
- men gaat zorgvuldig om met de vermeende schender

Artikel 63

§1. Elk raadslid zorgt ervoor het normale verloop van de besprekingen niet te verstoren tijdens de vergaderingen van de gemeenteraad. Hij zet zijn smartphone of GSM af of op trilstand. Het gebruik van laptops, tablets, smartphones en andere technologische hulpmiddelen door raadsleden in functie van de vergadering is toegestaan als dit de vergadering niet stoort.

§2. Ook voor het publiek is het verboden om laptops, tablets, smartphones en andere technologische hulpmiddelen op een storende manier te gebruiken.

13.2 Het voorkomen van mogelijke schendingen

Artikel 64

Wanneer een lokale mandataris twijfelt of een handeling die hij wil verrichten een overtreding van de code zou kunnen zijn, moet dit bespreekbaar gemaakt kunnen worden. Dit kan zijn binnen de eigen fractie, met een collega-mandataris, met de algemeen directeur, een personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen, of eventueel met een externe deskundige, zoals een medewerker van de VVSG.

Artikel 65

Wanneer een lokale mandataris twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere lokale mandataris, dan waarschuwt hij deze persoon. De lokale mandataris verwoordt de twijfels en verwijst de betrokkene zo nodig door naar de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

13.3 Procedure in geval van een vermoeden van schending van de deontologische code

Artikel 66

Wanneer een lokale mandataris vermoedt dat een regel van de deontologische code is overtreden door een andere lokale mandataris, dan kan hij/zij hiervan per brief of per e-mail melding maken bij de algemeen directeur of bij het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

De lokale mandataris wordt vanaf dan voor het verdere verloop van de procedure als melder beschouwd.

De lokale mandataris dient bij zijn melding minstens een uiteenzetting van de feiten en de context te geven die hem doen vermoeden dat de lokale mandataris een of meerdere regels van de deontologische code zou hebben geschonden.

Artikel 67

De volgende personen kunnen een melding van een schending van de deontologische code doen bij de deontologische commissie:

- alle lokale mandatarissen van het lokaal bestuur
- de algemeen directeur, indien de algemeen directeur zelf een vermoeden van een schending heeft, dan wel in naam van een personeelslid van het lokaal bestuur

Artikel 68

De deontologische commissie mandateert de algemeen directeur om een ontvankelijkheidstoets uit te voeren. De algemeen directeur kan daarin bijgestaan worden door interne en/of externe experts.

Om de ontvankelijkheid te onderzoeken zal altijd een gesprek plaatsvinden met de melder. Een melding is ontvankelijk wanneer aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- de melding betreft een individuele (zittende) lokale mandataris
- het staat vast dat het gaat om een vermoedelijke schending van de deontologische code en niet bijvoorbeeld om een schending binnen de privésfeer
- de melding is voldoende betrouwbaar en concreet, waarbij er wordt gekeken naar de kwaliteit van de bron(nen) en de feitelijkheid van de melding
- de melding is in alle redelijkheid onderzoekbaar en heeft onderzoek nodig

Iedere melding wordt vertrouwelijk behandeld. In deze fase is de naam van de melder en degene over wie de melding gaat slechts bekend bij de leden van de deontologische commissie en bij de eventueel door de algemeen directeur aangestelde experts.

Artikel 69

De algemeen directeur formuleert een ontvankelijkheidsadvies en stuurt dit, inclusief de onderliggende stukken die deel uitmaken van het advies, aan de leden van de commissie ter beoordeling. Indien de leden van de deontologische commissie niet binnen de vijf werkdagen bezwaar maken op het advies, dan wordt het advies over de ontvankelijkheid formeel omgezet in een beslissing van de deontologische commissie, als uiteindelijk verantwoordelijke voor de beslissing. Indien één lid bezwaar aantekent tegen het advies van de algemeen directeur, zal de deontologische commissie bijeenkomen voor de bespreking en beoordeling van het advies.

Wanneer het advies luidt dat een melding ontvankelijk is, neemt de algemeen directeur de onderzoeksvraag op in het advies aan de deontologische commissie.

Wanneer een melding niet-ontvankelijk is, betekent dit meteen het einde van de formele procedure. De melder wordt hierover schriftelijk geïnformeerd door de algemeen directeur, in naam van de deontologische commissie.

Een melder kan een melding ook zelf intrekken. Wanneer het om een interpersoonlijke schending gaat, betekent dit in principe het einde van de formele procedure. Bij een schending van de andere gedragsregels (bijvoorbeeld belangenvermenging) zal de formele procedure door blijven lopen. De melding is in dit geval niet gebonden aan degene die de melding doet.

Artikel 70

§1. Wanneer blijkt dat de melding ontvankelijk is, voeren de voorzitter van de deontologische commissie en de algemeen directeur een vooronderzoek. Het vooronderzoek bestaat uit:

- het in kaart brengen van de feitelijke situatie waarop de melding van toepassing is.
- het verzamelen van de relevante documentatie om de feitelijke situatie in kaart te brengen.
- het nagaan van welke bepalingen van de deontologische code op basis van die feitelijke situatie mogelijks geschonden zouden kunnen zijn.

§2. Het vooronderzoek wordt voorgelegd aan de deontologische commissie.

§3. De voorzitter van de deontologische commissie roept vervolgens de deontologische commissie bijeen en dit uiterlijk binnen de dertig dagen na de dag dat de melding gebeurd is.

De periode van dertig dagen wordt geschorst van 11 juli tot en met 15 augustus. In de schoolvakanties en bij verblijf in het buitenland van een lid van de deontologische commissie of van een betrokkene in de zaak kan er een uitstel gevraagd worden aan de deontologische commissie. De deontologische commissie heeft vijf dagen de tijd om op dit verzoek te antwoorden.

§4. De voorzitter kan aan de deontologische commissie vragen om de termijn van het vooronderzoek eenmaal met maximum dertig dagen te verlengen. De deontologische commissie heeft vijf dagen de tijd om op dit verzoek te antwoorden.

Artikel 71

§1. De deontologische commissie heeft als taak om te onderzoeken of de melding gegrond is of niet. De deontologische commissie kan daartoe alle nodige inlichtingen en bestuursdocumenten opvragen bij het gemeentebestuur en het gemeentepersoneel.

De deontologische commissie is verplicht om de melder en de vermeende schender op te roepen voor een hoorzitting opdat zij hun zienswijze over het bestaan en de juiste toedracht van de feiten kunnen doen laten kennen. De commissie kan tevens getuigen oproepen. Niemand is verplicht om hierop in te gaan.

De deontologische commissie houdt zoveel zittingen als zij nodig acht om haar advies te kunnen formuleren.

§2. De melder, vermeende schender en getuigen dienen steeds per brief of per e-mail te worden opgeroepen voor de hoorzitting. In die oproeping moeten de volgende zaken vermeldt staan:

1. de datum, tijdstip en plaats van de hoorzitting
2. de reden waarom betrokkene wordt opgeroepen
3. een weergave van de feiten die aan de vermeende schender ten laste worden gelegd
4. de mogelijkheid om zich te laten bijstaan door een raadsman

Aan de oproeping wordt steeds een kopie van het dossier bijgevoegd.

§3. De deontologische commissie stelt vervolgens een gemotiveerd advies op waaruit moet blijken of een of meerdere regels van de deontologische code al dan niet geschonden zijn. De commissie streeft in haar beslissing naar unanimiteit. Een gewone meerderheid van uitgebrachte stemmen volstaat om tot een oordeel te komen. Indien er evenveel stemmen voor als tegen zijn, heeft de voorzitter van de commissie de doorslaggevende stem. Dit advies wordt overgemaakt aan de gemeenteraad.

13.4 Het zich uitspreken over schendingen van de deontologische commissie

Artikel 72

§1. Enkel de gemeenteraad kan zich uitspreken of een mandataris van de gemeente een schending heeft begaan. Hij doet dit op basis van het gemotiveerd advies van de deontologische commissie.

§2. Als de raad beslist om af te wijken van het advies, dan moet de vermeende schender de kans krijgen om zich tijdens de zitting van de gemeenteraad uit te spreken over de beslissing.

§3 Wanneer de gemeenteraad vaststelt dat de deontologische code geschonden werd door een mandataris van de gemeente, dan kan de raad:

- zich uitdrukkelijk distantiëren van het gedrag van een raadslid.
- vragen dat het raadslid zich publiekelijk verontschuldigt.
- beslissen een melding te doen bij de politie of Audit Vlaanderen.
- bij een kennelijk wangedrag of grove nalatigheid van of door de burgemeester, een schepen, de raadsvoorzitter, de voorzitter of een lid van het bijzonder comité een dossier overmaken aan de Vlaamse Regering zodat die een tuchtonderzoek kan instellen.

13.5 Evalueren van de deontologische code

Artikel 73

Minimaal één keer per bestuursperiode evalueren de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn de deontologische code. De gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn vragen daarvoor eerst een

voorafgaand advies aan de deontologische commissie. Daarbij wordt onder andere bekeken of de code nog actueel is, nog goed werkt en of ze nageleefd wordt.